

REDACȚIA

Arad, Dealul Ferencz-u. Nr. 22

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:

pe un an	20 cor.
pe 6 luni	10 cor.
pe 3 luni	5 cor.
pe o lună	2 cor.

pentru România și străinătate pe un an 40 franc.

Manuscrisurile nu se întorc.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Dealul Ferencz-u. Nr. 22

INSERTIBILE:

de un gr. garsonaj: prima dată la
100; a doua oară la 50; a treia
oară la 25 de fiecare publicare.

Adreșele abonamentelor, cărți și inserții,
trebuie să se trimită în Arad.

Valoarea pentru orna și comenzi
trebuie să se plătească în avans.

Trasările pentru orna și comenzi
trebuie să se plătească în avans.

Morală politică.

Există morală politică, există morală în istorie? sunt acestea două una și aceeași? Fost-a vre odată morală istorică?

În evul vechiu fie-ce popor se nizuia să-i ia celui alt pământul de sub picioare. Lumea era cu mult mai puțină, pământul era cu mult mai mult. Mijloacele de traiu erau, ce e drept, neînsemnat de puține, pământul era stăpân pe om, stăpâne erau peste acesta vremurile. Omul debil era față de rudis indigestaque moles a naturii păpușă oarbă și pe când câțiva filosofi luminați se străduiau să afle rostul lumii, pe atunci vecinii cete de cete se aruncau unul asupra altora, cu foc, cu fier.

Chiar pentru *maiestas pacis romanae* s'au vărsat ruri de sânge.

Există, întreb, morală politică? Ar trebui să fie, fiindcă morală politică e morală constituționalismului.

Statele întemeiate pe baze imorale sunt căpuse la sguduirea lăuntrică, la răscoale și revoluții. Deasupra lor vecinic planează sabia lui Damocles și e val și amar, când poporul o ia în mână, ca -să-si facă cale drepturilor sale.

Dovadă eclatantă ne oferă în privința aceasta situația lăuntrică a Rusiei. Tarul cade-n genunchi și se roagă pe la icoane să-l erte pentru ale sale păcate și cele multe ale strămoșilor. Fantoamele morților politici și deportaților siberieni în miu de glasuri îl amenință, îl neliniștesc. El le vede pretutindea, le vede în gheena furiei poporului, le zărește în întunerecul ialec-ilor sale, le întrezărește în soliele bombelor năpraznice. Nu are loc în întreaga împărăție, deși e atât de estinsă.

Preoții politici, caruia s'a spovedit, i-au dat sfatul să se curătească, să arză pe rug absolutismul, să facă o jertfă mare, la care cu cântat de osanele va lua parte fiecăruia de omenie, aducând tot omul câte-o vreascură, ca să ardă de tot bine năpraznicul bălaur, ce amenință pacea Rusiei.

Și ar fi apoi o horă mândră, hora înfrățirii tuturor Rușilor; în loc de bombe ar fi întâmpinat țarul cu stâlpi și primăvară de flori. Bolnava împărăție, ce zace acum de lingoarea revoluției, s'ar înviora, rume-neala i-ar reveni în obraji și ar fi pace, bunăstare și bunăînțelegere.

Proclamarea libertăților omului nu ar fi Canossa pentru țar, ci ar fi ceva asemănător cu faptul, când popularul rege francez, Henric IV, reintors la catolicism, și-a câștigat încrederea poporului.

Carlyle, de ar fi scris și istoria domniei lui Nicolae II, de bună seamă și-ar fi înfruntat cu aspre cuvinte eroul, ce nu vrea să fie de loc erou și i-ar spune, că imo-

rala politică se răzbună amar. Nu mai puțin i-ar recomanda să cetească în ialecul său din când în când pățaniile și cariera lui Ludovic Capet, tovarăș în năcazuri.

Va să vică e o morală politică, în contra căreia, de greșești, ca și în contra ordinii universale, trebuie să te căești amar, de nu chiar ispășești păcatul lovit de vre-o bombă, ori călcat în picioare de furia poporului, ce cere dreptate.

Există morală politică în un stat constituțional?

Firește. Legea întemeiată pe trebuințele naturale însăși constituie morală, iar de-rea, duce țara la prăpastie, la ruină.

Există morală în acțiunile unui partid? Ar trebui să existe, cați altminteri se compromite, se demodează, cum a ajuns la discredit partidul liberal dela noi.

Partidele coalitate încăși vor avea morală lor, la care trebuie să fie cu consecvență.

Și sunt consecvențe partidele întovărășite în acțiunile lor?

Azi, mai bine ca ori și când s'a dovedit, că nu.

E vorba adecă de alegerea lui Stodola în Liptó-szent-miklós, unde se dă luptă între constituțional și anticonstituțional. Stodola reprezintă principiul constituțional, el s'a candidat, ca să apere constituția contra celor ce vreau s'o pângăriască, pe când Lányi e ministru anticonstituțional, față de care țara întreagă se poartă cu neîncredere.

Ce ar fi trebuit să facă deci partidele întovărășite? Cu mic, cu mare ar fi trebuit, ei, cari se girează de scutul constituției, ei, cari s'au întovărășit — după-cum zic — numai să apere constituția, ei ar fi trebuit să sprijinească din toate puterile pe candidatul Stodola.

Până acum fiecăruia alegere, unde era vorba, ca să fie nimicit vr'un anticonstituțional, era pelerinajul celebrităților întovărășite. Auzit-a însă acum cineva, că Apponyi et consortes s'ar fi dus să sprijinească alegerea lui Stodola? Făcut-a acum vr'un apel Kossuth Ferencz?

N'au tăcut nimic acești tovarășii porecliți constituțional pentru alegerea lui Stodola și nu-mi pare, că greșesc, dacă afirm, că nu le ar fi convenit învingerea stindardului constituțional, desfășurat de Stodola.

Faptul e foarte semnificativ și merită să-se știe și aceea, că în aceste vremuri de grea încercare, în un caz atât de bătător la ochi, cum a fost lupta între Stodola și Lányi, a fost lipsă de oropsitul popor slovac, ca să fie străjuit constituționalismul.

Maș putea vor zise coaliții, că numai ei, ori că ei apăra constituționalismul?

Unde-i morală lor politică?

Din calea spre țintă!

Vihodna, la poalele Tatrelor
6 August 1905.

Mulți, așa ziși înțelepți de ai noștri, vor primi cu zimbet ironic pe buze — vestea, că 3 deputați naționali Români au ajuns a umbra satele slovace din partea nordică a Ungariei.

Las să zimbească! Noi fericiți ne simțim, că am întărit prin această excursie a noastră legătura firească dintre națiunile română și slovacă din această patrie.

Alte păreri avem noi azi despre frații slovaci și alte vor avea ei despre Români. Noi am aflat un popor plin de viață și dornic de luptă pentru limba și drepturile sale, un popor întreprinzător și sincer în gând și simțire.

Iar ei! Insufletirea, cu care ne-au primit mic și mare, femei și bărbați în comunele lor ni-a înșutat convingerea, că poporul slovac pune foarte mare preț pe prietenia cu Români și e convins, că alianța acestor popoare se apropie de momentul, când va deveni o alianță reală, impunătoare.

Trăiască alianța naționalităților!

Dr. I. Suciu.

Alegerea din Liptószentmiklós. (Telegramă). Presiunile au fost colosale. Numai așa se poate înțelege, cum de a învins Lányi. Starea voturilor a fost: Stodola 1545, Lányi 1578 voturi; prin urmare a fost ales Lányi cu majoritate de 33 voturi.

LIPTOVSKÝ SV. MIKÚLÁS.

— 5 August 1905.

— Raport special. —

Azi, cu trenul de 4 după-miez am sosit din spre Rutka în Liptovsky Sv. Mikúlas. După-cum v'am avizat, cătră deputații noștri din Arad Dr. Ioan Suciu și Dr. Stefan C. Pop, s'a mai atașat și deputatul Orăștiei, Dr. Aurel Vlad, cu care ne-am întâlnit în gara dela Zólyom. În chipul acesta clubul dietal și în special deputații români sunt frumos reprezentați.

Urcăm deja de aproape 4 ore tinuturile superbe ale Slovaciei, neputând indestul admira frumuseța sălbatică a locului și munții nalți, cari au atâta asemănare cu cei ai Transilvaniei! Aerul răcoritor — căci simțim o adevărată recreare după enormele călduri suferite pe pusta Ungariei — priveștiile admirabile, ce și-se deschid într'una oșilor, îți încăță sufletul, îți înviorază corpul. Privim de pe fereastra vagonului. Jos la o adâncime amețitoare se întinde satelețul Slovac, cu bisericuța-i în mijloc, case acoperite cu paie, ori descoperite, curți neîngrădite, iar pe coasta de pe dealul d'alături vedem țărani asudând din greu în dogoritoarele arșițe de soare. E țărantul Slovac. După port par'car fi Români, după satul lor, munca, la care i-a ursit soarta și sărăcia lor — par și mai mult. Pe la gări circulație de persoane destulă. Întâlnești mulți Jidani, ca pretutindea în țara aceasta, vezi însă și tipuri caracteristice Slovace, rupând unguerea în cunoscutul jargon slovacesc. I-ai ghicit, ei sunt Slovaci, fi acestul popor extrem de cinstit și muncitor, dar nenorocit în multe privințe. Ei vorbesc unguerește, pentru că

li-se pare mai elegant, decât să vorbească în limba-le maternă destul de sonoră și de disprețuită. Facem multă asemănare pe drum între referințele lor și ale noastre și ie găsim pe ale noastre mai favorabile.

Trenul sosește în gară.

— *Să trăiască! Nașdar!* azi în încă în tren. Inteligența Slovacă ne-a ieșit întru întimpinare în frunte cu însuș candidatul Dr. Emil Stodola, avocat și fostul deputat al cercului Rujiak. Dr. Markovits și alții mulți, tineret mai ales, împodobiți toți cu ramuri de brad. Intrăm pe trăsuri în oraș. Suci și Pop sunt în gazdă la Stodola, Vlad și eu la hotel.

Liptovsky Sv. Mikulas e un orașel cu 5000 locuitori, foarte frumos. Centru comitatului Liptó, aici sunt concentrate toate oficiile publice. Dar abstrăgând de la aceste, sunt multe edificii particulare și indeosebi industrie înfloritoare. Specialitatea orașului e industria de piele. Sunt vre-o șeasă fabrici mari de piele, care dau ocupație la vre-o 800—1000 de muncitori. În acestea fabricii este investit un capital de milioane și mai toate sunt în mâni slovacești. Insuș candidatul Stodola, este proprietarul unei mari fabrici de piele, pe care am și cercetat-o. Milioane plătește. Cancelarie advocațională nu duce; la ce și-ar perde, cu aceasta vremea — ne spune dinsul.

Cel mai pompos edificiu însă în întreg orașul este fără îndoială superba vilă a lui Stodola. Adevărată locuință de boer. Un parc admirabil o împrejmuiește, iar ia din departe cochetează cu turnurile-i aurite. Mai este o familie avută Slovacă aici, familia Miko, renegată însă și protagonistă familiei Stodola. Aceștia dezvoltă o agitație păcătoasă împotriva candidatului național, se zice că și din motive de rivalitate.

Seara deputații noștri și eu, suntem invitați la o luculică masă la d-nul Stodola. Aici avem o altă surprindere plăcută. Doamna Stodola e bucureșteancă și vorbește o limbă așa de frumoasă românească. E fericită, că are oaspeți Români în casă, cu care poate vorbi românește. Petrecem într-o dispoziție așa de animată și de vioaie.

Ne înțelegem apoi despre programul zilei de mâine ultima și desigur ziua hotărâtoare pentru soarta celui de Lună.

Mai multă lumină...

— Criza. —

Nu-l lumina, nici luminiș măcar în treburile politice dela noi. Și lanterna lui Bánffy a fost foarte opacă — ar zice un prelin dusman de «cranii opace».

De ce pierd partidul liberal?

Răspunsul, ce-l dă un deputat liberal, într-o foaie maghiară, că Tisza l-ar fi pornit spre nimicire, fiind-că a umblat de capul lui, ca șef de partid a publicat epistola către cei din Ungra, că apoi a scos la iveală ideea revizuirii legilor camerii și introducerea cloturei, că a fost prea «mână tare»: nu corespunde adevărului.

Acest nefericit leș politic păcătuișe prea mult, iar încercările lui Tisza n'au fost, decât svîrcolirile celui ce nu vrea să peară.

Liberalii — antitiszaiști.

Am amintit, că 23 deputați liberali au ținut o conferință, la care s'a decis, ca deputații liberali să-și schimbe și firma și stăpânul, că va fi o conferință a întregului partid, la care se va zice adio la vechile principii.

Găsim aici o interesantă coincidență. Soireaua de batiste a lui Tisza a trinit pe liberali la alegeri, ear articolele publicate în Ujság duc la dizolvarea acestui partid.

Mare e bucuria șefilor de partid, că pot pescui acum credincioși: ultimul preț, ce să mai dă partidului liberal.

Socialiștii și criza.

Meelungurile aranjate Duminică de socialiști au fost impunătoare. Pretutindeni s'a vorbit *contra coalitiei*, care deși la alegeri a agitat cu *sufragiul universal*, acum nu vrea să-l pue, decât obstacole.

Regele și sufragiul universal.

Andrássy Gyula spusese, că *Kristóffy* a vorbit și făcut declarații cu privire la sufragiul universal fără consimțământul prealabil al regelui.

Din isvor vienez derivă o informație, că regele de bună samă s'ar învoi la așa ceva.

Fejérváry în Budapesta.

Fejérváry nu se va cura, cât timp plănuise la Karlsbad, ci se va întoarce pe 16 l. c. la Budapesta — scrie semioficiosul M. N.

Se vede, că vrea să cureze țara. Dar i-se va zice: mântuește-te mai întâi pe tine!

Evenimentele din Rusia.

Țarul a scris lui Roosevelt...

— Războiul ruso-japonez. —

Marti se vor începe tratativele de pace. Witte pare omul providențial, care le va conduce; ce a fost Thierry pentru Franța cândva, va fi el acum pentru Rusia.

Zilele trecute a fost prezentat de baronul Rosen, președintelui Roosevelt, căruia i-a predat un autograf al țarului. Se crede adecă în Petersburg, că Roosevelt se va născuși a esopera condiții mai blânde pentru Rusia.

De pe câmpul de luptă.

— 5 Aug.

Washington. Aici se știe, că Japonezii au permis prizonierilor politici, de pe *Sahalin* să meargă în ori-ce altă țară.

Unde-s armatele japoneze?

Petersburg. Situația armatelor japoneze e următoarea: la aripa stângă e Nogi. În centru stau armatele lui Ocu și Nodzu cu cavaleria lui Okujava. În Coreea Hasigava, ear' îndărătul lui se afla armata lui Nissi. Lângă Amur a debărcat o a opta armată japoneză.

Catastrofa dela Ciusima.

— Despre înfrângerile mai vechi vin știri tot mai luminoase, care ne dovedesc că șefii armatelor ruse au fost de tot incapabili, de aceea s'au putut întâmpla înfrângerile, ca cea dela Ciusima.

— Un oficer de pe „Izumrud“ a publicat următoarea povestire despre bătălia dela Ciusima în „Novoie Vremia“:

„Înainte ochilor mei“, zice el, sta toată nenorocirea grozavă, la care am fost martor. Noi, din partea noastră, am avut de suferit puțin, căci suntem mai toți sănătoși, dar' a fost spaimântător să rămânem în viață după nimicirea vasului nostru.

Mă tem, că ne acoper cu ocară în saloanele Petersburgului și că pun înainte că era așa de lesne de mers la Vladivostoc. Nu e cu neputință, să fi fost lesne de pătruns la Vladivostoc, deși se știe că la capul Povorotny ne-au întins o cursă, dar' nu dorește nimănui să fi fost în pielea noastră și să fi văzut cele patru vase ale lui Nebogatof dându-se Japonezilor. Dacă ar fi făcut cineva în ajun asemenea presupunere, l-am fi socotit nebun. Când se predă escadra lui Nebogatof nu eram despărțiți de ea, ci pluteam împreună și când am văzut că se predă, am apucat drept cătră fărnel japonez, ca să încercăm a scăpa. Credeam că mergem la moarte, căci

eram impresurați din toate părțile. Dacă am fi părăsit mai curând pe Nebogatof ajungeam la Vladivostoc.

Pentru-ce a ciuntit cenzura raportul comandantului nostru nu văd, căci din telegrama publicată ese, că am părăsit escadra care fugea, ca și cum s'ar putea tăgădui un fapt ca pogorirea pavilioanelor de pe vasele lui Nebogatof.

Veți fi auzit neapărat multe despre grozăviile dela 14 Maiu. Icoana vaselor ce se scufundau cu oameni cu tot, se urmăresc și astăzi ca niște vedenii. „Alexandru al III-lea“, care înota răstornat cu fundul în sus, cu oameni înfăuntru lui. Din jur împrejur oamenii luptându-se cu marea și nici un chip de ai scăpa.

Lunțile noastre era sfărâmate și înecate. Când ne-am apropiat de acel loc ne-au luat cîntă șapte încrucișătoare japoneze, dintre ce mai multe cu chirasate. Cum de nu ne-a nime, nici o ghiulea, nu știu. Eram la două mite de cel din urmă chirasat al nostru „Nahimof“ și ne mai rămăseseră din 12 vase încă nouă.

Când am ajuns la „Nahimof“, „Borodino“ se scufunda. A ținut o elipă: văzurăm o lumină fulgerând, un nor de fum și se isprăvisse totul.

Și apoi noaptea. Atacurile torpiloarelor cari au ținut ceasuri, și cari au adus scufundarea lui „Nahimof“ a lui „Navarin“ și a lui „Sisoivelichi“. N'am văzut scufundarea acestor vase, abia a doua zi am aflat-o dimineața, în dimineața îngrozitoare a lui 15 Maiu.

Când voi ajunge la Vladivostoc, poate se va fi încheiat pace — o pace plină de rușine îngrozitoare. De altfel nu puteam să ne luăm asupra noastră o rușine mai mare decât darea jos a patru pavilioane, pe care am văzut-o cu ochii noștri.

Întâlnirea aducătorilor de pace

Linevici impresurat.

— Pace o-i război? —

Americanul *Portsmouth*, e centrul lumii. Aici se pregătește viitorul politic al lumii. Nimenea nu cunoaște condițiile de pace, despre care de altmări ieri zilnic se spun fie vești bune, fie vești rele.

Tractările probabil vor dura vreme multă, așa ca Japonezii vor avea prilej să nimicească și armata generalului *Linevici*.

— 7 Aug. n.

Primul rendez-vous.

Oisterbay. Eri au sosit cu o barcă plenipotențiatii japonezi în *Mayflower*, unde au fost primiți cu 19 salve de tun. În sala de mâncare secretarul de stat *Peice* a recomandat pe Japonezii lui *Roosevelt*, care în scurte cuvinte i-a binevențat. Apoi au sosit în *Mayflower* *Witte* și *Rosen*, cari de asemenea au fost primiți cu salve și recomandați cu ceremonia obicinuită. A urmat recomandarea reciprocă a plenipotențiatilor. A fost apoi dejun.

Știri favorabile.

Oisterbay. Întâlnirea plenipotențiatilor e fost foarte cordială. Și-au strâns mâna, cănc s'au despărțit. Japonezii s'au declarat foarte satisfăcuți cu prima întrevvedere.

Berlin. Berliner Tageblatt a căpătat următoarea depeșă: *Witte* a vorbit foarte entusiasmat despre *Roosevelt*, zicând, că n se miră, că națiunea pe el l-a ales de președinte. A mai declarat *Witte*, că e aplecat a primi delegațiunea ovreilor, cari vreau: ceară mai bune tratamente cu coreligionailor din Rusia.

Inceputul tratativelor.

Newyork. Din declarațiile delegaților reese, că posibilitatea unei păci dispăre de zi. Un confident al lui *Witte* a zis, Rusia, nu va ceda absolut nimic din teritoriul său și nu plătește nici despăgub

de război. Japonezii zic, că-i superfluă orice concludie, fiindcă nu se cunosc pretenziunile lor. Armistițiul nici nu va fi discutat. Procedura lui Roosevelt e mult laudată.

Linevici în fața catastrofei.

London. După toate telegramele sosite starea armatelor ruse e desperată. Japonezii au impresurat armatele ruse, ceea ce va avea urmări colosale.

Armatele împrejmuitoare ale Japonezilor sunt de trei ori mai mari, decât cele rusești.

În 5 August a fost o luptă mare, în care două coloane Japoneze au respins o trupă rusă de zece mii.

Asediul Vladivostocului.

Petersburg. Comandantul Vladivostocului, sperând un asediu cât de curând, a somat pe neguțătorii străini să părăsească orașul. La mai mulți le-a promis să rămână în Chavarovsc.

Din străinătate.

Chestiunea Mării Baltice.

Anunțată călătorie a escadrei engleze în marea Baltică a provocat într-o parte a presei germane o agitațiune, o neliniștire, o supărare neexplicabilă și nedibace: — neexplicabilă pentru că flota engleză, ca și flota franceză, americană sau italiană, are dreptul incontestabil de a face o călătorie în marea Baltică; nedibace, pentru că nici odată nu e oportun să manifestăm temeri pe cari ești neputincios să le risipești sau să formulezi amenințări pe cari nu ești în stare să le susții. Bismarck spunea că popoarele sunt civilmente responsabile de buclucurile pricinuite de ziarele lor.

Sentimentele Germaniei pentru Anglita și mai cu seamă pentru marina engleză, sunt cunoscute, dar nici odată n'au fost exprimate cu atâta vioiciune. Conte Reventlow spune în Berliner Tageblatt: „Flota engleză vine să pregătească războiul prin sondaj în Beltice și în Sund, să fotografieze punctele importante de pe coaste, să studieze fortificațiile... Este un avertisment ce nu poate fi trecut cu vederea de cât trecând peste datorile ce le impune patriotismul...“ Marele organ agrarian Deutsche Tageszeitung este și mai tare, propovăduind o coalițiune europeană contra Anglita. Toate aceste pentru că flota engleză va petrece cinci spre-zece zile într-o mare ce nu este o mare germană. O asemenea supărare nu se explică de cât prin voința, până acuma nemărturisită, de a da Balticii caracterul unei mări germane. Aceasta este pretențiunea acelei părți din opinia publică germană a cărei zgomotoase manifestațiune le-am înregistrat.

Nu e treaba publicului francez de a căuta origina acestor pretențiuni. Dar e dreptul fiecăruia de a reaminti că ea este din toate punctele de vedere nejustificată. Libertatea absolută a mării Baltice în timp de pace rezultă dintr'un angajament contractual semnat la 11 Martie 1857. În urma negocierilor din 1848, a căror inițiativă a luat-o Statele-Unite, — Anglita, Austria, Belgia, Franța, Hanovra, Mecklemburg-Schwerin, Oldenburg, Țările-de-jos, Prusia, Rusia, Suedia, Norvegia și orașele hanseatice — încheiară cu Danemarca tratatul dela Copenhaga, completat în urmă și prin aderarea puterilor cari nu luaseră parte la semnarea lui. Prin acest tratat Danemarca renunța la taxele pe cari le percepea în strâmtoarele Baltice. S'a stipulat nu ca renunțare la un drept recunoscut de suveranitate (nimeni nu contesta aceasta recunoaștere), ci ca plată a cheltuelilor de întreținere a farurilor și a semnalelor, o sumă de 91 milioane plătită de contractanții guvernului danez. Statele-Unite, cari luaseră inițiativa acestui acord, au preferat să lucreze singure, și la 11 Aprilie 1857, încheiară cu Danemarca un tratat special. Ca și cel precedent, acest tratat făcea din Marea-Baltică o mare liber deschisă. Situațiunea aceasta nu s'a schimbat.

Rămâne, ce e drept, ipoteza stării de război. Și probabil că asupra acestui caz se va concentra, în cazul unei desbateri, argumentarea germană. Dar și aci argumentarea este lipsită

de basă. Este esact, că în 1759, în 1780 și în 1794, Rusia, Suedia și Danemarca încheiară aranjamente particulare pentru a neutraliza Baltica în ce privește puterile neriverane acestei mări. Dar de atunci, mai cu seamă în 1854 și 1870, nimeni nu s'a gândit să declare Baltica mare închisă. Este dar nelegitim de a invoca precedente cari sunt distruse de precedente mai noi, conforme de altfel spiritului regimentului contractual instituit pentru timp de pace.

Insuși argumentul scos din tratatul încheiat în veacul al opt-spre-zecelea, își pierde toată valoarea, dacă se observă că nici o dată, sub nici o formă și în grad cât de mic, neutralizarea Balticii n'a fost admisă ca un principiu, ci numai ca o soluțiune limitată de durata unui războiu determinat. „Liga neutrilor“ cu toate adesiunile pe cari le aprimit dela 1779 până la 1785 n'a obținut nici ea recunoașterea acestui principiu. Când, cu 70 de ani mai târziu, Rusia se găsea în luptă cu coalițiunea anglo-franco-turcă, trupele acestora din urmă debarcaseră în insula Alam fără să dea naștere la nici un incident diplomatic, la nici o plângere juridică. Atunci ca și acum Baltica era o mare deschisă. Atunci ca și astăzi beligeranții aveau, în ce o privește, toate drepturile pe cari le dă starea de războiu față de mările deschise. Prin urmare, după cum Marea Britanie n'a putut face să i-se recunoască extensiunea suveranității sale teritoriale la băile, golfurile și strâmtoarele care înconjură Irlanda și Anglita, tot astfel nu e întemeiată pretențiunea Germaniei și a Rusiei, de a face din Baltica o mare închisă.

Aceasta este atât de adevărat, în cât organele serioase ale opiniei publice germane au desăvuit foarte pe față pe agrarienii infierbîntați, cari enunță această pretențiune. Pentru că au obținut tot ce au voit, membrii acestui partid sgomotos au început a se crede atotștiutori și omnipotenți.

Kölnische Zeitung, mai bine informată asupra dreptului internațional, n'a vrut să urmeze incompetența lor pe această cale nesigură. „Nici o politică serioasă în Germania, scrie acest ziar, n'are ougela de a transforma Baltica în mare clausum. Dacă am rutilatea engleză crede de cuviință ca escadra sa să întreprindă o călătorie de exercițiu în Marea Baltică, este treaba ei, și nimeni n'are dreptul de a ridica obiecțiuni“. Ziarul german adăogă, că recente declarațiuni ale oamenilor politici sau marinarilor englezi de pildă discursul lui Lee, lord civil al amiralității, au pregătit în Germania starea de nervozitate de unde provin acum intemperanțele de limbajiu. Această explicațiune este de primit. Ea nu micșorează de altfel valoarea afirmațiunii, prin care ziarul german își trece nota:

„Imensa majoritate a poporului german primește cu un singe rece complect venirea flotei engleze. Opiniunea publică și cercurile oficiale sunt de acord cu totul, pentru a ougela, că nu este nici un motiv de a atribui acestei manifestațiuni o însemnătate politică deosebită. Părerea lui Morning Post, că Anglita și Germania pot trăi în pace una lângă alta, este răspândită în poporul german, și teama că „supra-oamenii“ să nu devină stăpâni ai politicii noastre, așa ca puștile să ia foc singure, e lipsită din fericire de orice bază reală“.

Nu e nimic de adăogat la această judecată. Este pe atât de înțeleaptă, pe cât e de limpede.

Didactice.

În jurul creșterii fetițelor noastre.

În luna lui Iunie a anului curent cu ocaziunea examenelor anuale s'a ținut într'un oraș în Ungaria de sud examenul din religie, cu fetițele române de legea greco-orientală dela școala elementară comună din acel oraș. Fiind în acest oraș și școala civilă confesională catolică de fete, laolaltă cu fetițele române dela școala elementară capătă instrucție din religie dela preotul român și fetițele române de legea greco-orientală dela amintita școală superioară catolică; aceasta școală superioară de fete are și un internat și e condusă de calugărițe catolice.

Un preot român de legea greco-orientală din părțile Aradului a avut în anul trecut greșită idee de și-a dat fetița la școala superioară

catolică de fete și în internat la calugărițele catolice. Cu ocaziunea examenului de religie acum a eșit la iveală, că calugărițele catolice n'au arătat pe fetița română din internatul lor la catichetul român, anul întreg, fetița română de legea greco-orientală n'a căpătat instrucție din religie și deci n'a fost nici la examen.

Din acest caz — și am temere că vor fi mai multe cazuri asemenea, ni-se impun întrebarea, că fetițele române crescute în școli străine în limba străină, în spirit străin, pot oare se devină adevărate mame române, pot oare să devină factor folositor pentru societatea și cultura română, sau nu? eu sunt de părere, că femeia română crescută în școli străine, în limba străină, în cultură străină, și în spirit străin, cu o instruire religioasă-morală superficială nu poate fi adevărată mamă română, nu va avea înclinare și atragere pentru limba, cultura și societatea română; devine indiferentă față de neamul său.

Din acest indiferentism vedem rezultatul, că femeia română din clasa inteligentă — cu puține excepțiuni — prea puțin ia cartea la muncă culturală a poporului român de unde urmează, că afară de Sibiu, Brașov, Deva, Abrud și Șimleu și în timpul din urmă Cluj și Zernești, pe tot teritoriul locuit de elementul românesc în Ungaria nu se aude de altă reuniune a femeilor române spre scopul de a lucra pentru progresul moral și cultural al femeii române; damele române din orașe — cu puține excepțiuni — nu s'ocupă de cultura națională, femeilor culte române dela sate, cum sunt preotesele și învățătoarele, nici prin minte nu le trece să facă ceva pentru luminarea și cultivarea țărâncii române.

Aceasta împrejurare ne dovedește că femeia română inteligentă — cu puține excepțiuni — pe terenul culturii noastre naționale a devenit indolentă, neactivă; aceasta indolență provine din lipsă de creștere națională.

Pentru cultura femeii române în părțile ardeleni lucră damele române din Sibiu, Brașov, Deva, și Abrud, — mai mult însă se face în Sibiu și Brașov, unde conduce zelul doamnelor Maria Cosma și Agnes Dușoi; în Cluj și Zernești mi-se pare că lucră spre scopuri bisericesci. Chiar și pentru părțile ardeleni numai acestea centre de muncă culturală sunt dispărate de puține, în celelalte părți ale Ungarei locuite de popor românesc însă afară de Șimleu, damelor culte române ie cu totul necunoscut terenul de muncă pentru cultura națională; ar trebui se învețe damele române din multe părți zel pentru progresul neamului dela ungueroaice și nemțoaice. Iubirea de neam dă dovadă despre un nalt grad de nobilitate al inimii.

Creșterea adevărată are două părți constitutive: una e partea națională, cealaltă e partea morală, această din urmă e baza existenței genului femeiesc; lipsa de morală nimicitește pe femeie — femeia fără creștere morală e perdută.

Și ce e religionea alta, decât un registru lung de învățături morale, deci dară dacă, voim ca morala să pretindă rădăcini în inima femeii române, în școală trebuie să capete instrucție regulată și temeinică din religie; din creșterea religioasă-morală să naște curățenia și tăria caracterului la femeie.

Acum având și noi școli mai înalte de fete cu internate, n'avem lipsă de a merge cu fetele noastre la școli străine în internate străine, n'avem lipsă a alerga după cultură străină; în internatele noastre se pune mare pond pe creșterea morală-religioasă, se ține înaintea ochilor principiul, că mama română în familie mai bine să gândească din când în când la biserică decât la baluri, teatru, picnicuri și jururi; aceasta bine să și-o însemne părinții fetițelor române.

Lipsa de creștere națională, lipsa de creștere religioasă-morală și lipsa de alipire către biserică străbunelor noștri mai cu seamă în orașe fac pe fetele din familii române de se învățesc în societăți străine; o parte mare apoi din aceste fete, dacă au și zestre, să mărită după străini, se perd în neam străin, cele mai multe din aceste femei devin nefericite.

Și aceasta să și-o însemne părinții fetițelor române.

Din Năsăud.

Un nou atentat. — Escursionişti din Galaţi

Năsăud, 29 Iulie 1905.

Planul guvernului de a nimici fondurile grăniţereşti încet şi pe nesimţite se pune în lucrare. Am văzut cum în fiecare an s'au călcat de nenumărate ori statutele lor în picioare, cum ordinaţiuni, cari de cari mai ilegale s'au ridicat la valoare de drept, ear' unde nu s'au putut cu volnicie săvârşi planurile lor, satrapii noştri au păşit pe calea compromiselor, a căror condiţiuni însă nici-când nu le-au executat. Aşa am văzut cum fişpanul şi sateliţii săi nu au împlinit condiţiile pactului încheiat din incidentul alegerii de director, am văzut nu de mult, cum tot acel fişpan dă poruncă, că cuitanţele profesorilor şi învăţărilor să se scrie în limba maghiară, deşi administraţia internă a honvezilor grăniţereşti se conduce în limbă română, ear' acum stăm în faţa unei volnicii nemaipomenite, în contra căreia dacă nu se va lupta cu toată energia, va pângări nobila şi sfânta intenţiune a fiilor fondatori.

Casul de o extremă gravitate şi care poate avea urmări incalculabile pentru instituţiunile culturale dela noi e următorul: *In vara anului trecut — ca de regulă — s'a eschis concurs pentru mai multe stipendii, la cari în sensul statutelor aprobate de M. Sa — pot reflecta numai descendenţii de grăniţeri. La 3 din acele stipendii au competit şi 3 unguraşi din comuna Rodna-veche. Comisiunea administrativă a fondurilor nu votează maghiarilor stipendii, fiindcă nu întruneau condiţiile concursului. Din aceasta cauză voinicosul şi ramolitul nostru fişpan la referada secretarului său Pokoly, — un veninos şi turbat şovinist, — respinge în trei rânduri aprobarea stipendiilor, iar acum de câteva zile soseşte dela ministru o ordinaţiune ameninţătoare, în care se spune, că dacă comisiune administrativă nu votează stipendii şi celor 3 unguraşi, guvernul va lua administraţia fondurilor din mâna comisiunei strămutându-le sedinţi la Pesta.*

În faţa unui caz aşa de grav, comisiunea administrativă, ca să nu vină în conflict cu sine însăşi şi cu poporul grăniţereş — în şedinţa sa din luna trecută îşi dă dimisia, care e însoţită de o lungă şi bine documentată motivare.

Ce va fi, vom vedea. În sensul statutelor în decurs de două săptămâni trebuie să se convoace comitetul, care din sânul său să aieagă o nouă comisiune. Dela alegerea, ţinuta deamă şi bărbătească şi activitatea viitoare comisiunii atârână soartea fondurilor grăniţereşti năsăudene.

Sâmbăta trecută am avut noi năsăudenii rei şi iubiţii oaspeţi. Au sosit 36 elevi pedagogi al şcolii normale din Galaţi sub conducerea profesorilor Constantin Calmusehi şi Stefan Georgescu. Deşi numai cu puţin timp înainte de sosire s'a ştiut de venirea lor, totuşi primăria comunală şi publicul năsăudean a făcut tot ce a fost cu putinţă, ca scumpulii fraţi să se simtă bine la noi.

Şi aşa a şi fost. Îndată după sosire li-s'a servit un prânz, după care apoi în corpore au vizitat liceul nostru, biserica, casina română etc. Sara s'a dat o cină comună, la care afară de escursionişti a luat parte un număr public. Toaste însufleţite, cântări pe cari urechea noastră nu le-a auzit, declamări şi joc a potenţat entuziasmul şi a făcut din acea convenire frăţească o petrecere ce mult timp va rămânea neştearsă în inimile noastre. Târziu în noapte ne-am despărţit ca a doua zi Duminică să ne întâlnim la sf. liturgie. A doua zi timp frumos, popor mult. După liturgie iubiţii oaspeţi în frunte cu muzica pompierilor şi urmaşi de un număr public sunt conduşi la hotelul „Rahova“ unde li-s'a servit o gustare. În decursul gustării tinerii ţărani au jucat câte-va jocuri, la cari fraţii noştri au privit cu drag. Au admirat mult frumosul port naţional a poporului, în special a atras atenţiunea lor două fetiţe de ţaran Veronica Născuţiu şi Nastasia Zăgrean, cari prin frumuseţea lor, bogăţia portului lor ţărănesc şi modul deştept de a vorbi au încântat pe fraţi noştri.

La ora unu scumpulii oaspeţi se gata de plecare. Însoţiţi de muzica pompierilor, inteligenţă şi mult popor, au fost petrecuţi până afară de comună. Două vorbiri de adio, câte-va cântări „din ţară“ cari ne au electricat, frăţeşti străngeri de mână şi scumpulii oaspeţi ne părăsesc luându-şi calea spre Bistriţa.

Mărturisesc, că de mult timp nua dormit în năsăudenii un entuziasm aşa mare, ca în aceste două zile. Amintiri plăcute au lăsat în inimile noastre şi o dorinţă ferbinte avem — de a fi cât de des cercetaţi de aşa oaspeţi iubiţi.

„De faţă“.

NOUŢĂŢI.

ARAD, 8 August 1905.

— **Ţarul în Petersburg.** (Telegramă). Din 22 Ianuarie, de când cu măcelurile înfricoşate de stradă, n'a mai fost ţarul în capitala împărăţiei. Alaltăeri a fost, dar numai la gară, unde s'a ţinut slujbă pentru odihna sufletului generalului Hessen. Se zice, că ţarul e foarte mulţumit cu

declaraţiunile, cari le-a făcut Witte după sosirea sa în Newyork.

— **Tinerii aradanii dispăruţi.** De câte-va zile încoace nu se vorbeşte de altceva, decât de cei doi tineri dispăruţi, cari se ţin de pătura mai toaltă a societăţii. Unul din ei a fost oaspele zilnic a cafenelelor şi ospetăriilor din Arad. Despre dânsul de 3 săptămâni părinţii săi nu ştiu nimic. Cei alţii a dispărut înainte de asta cu 8 zile. Părinţii întristaţi îl caută în toate părţile, fără să dea fusă urmă de el. Cunoscători acestuia zic, că ar fi luat drumul cu o fetiţă spre America.

— **Alegere de preşedinte la comunitate sericească a sîrbilor din Arad.** Luni a fost a de preşedinte în locul dlui Nic. Stankovici de sionat. Arsenie Petronici.

— **Rigó Jancsi în Arad.** Un ţigan, ca toţi ţiganii, care ştie cânta, care a avut norocul, că a cucerit o prinţesă, fără ca însă să fie durabilă fericirea — ei e Rigó Jancsi. Asară şi astă sară cântă în restaurantul lui Tóth.

Asară toate sălile au fost ticşite de lume.

— **Ministeriu în Rusia.** „Novoie Vremia“ e informată, că sunt foarte mulţi oameni sus puşi în Rusia, cari voiesc, ca să se alcătuiască un ministeriu pentru a pregăti proiectul pentru duma imperială.

— **Binecuvîntarea cerească.** S'au deschis canalurile cerului şi a ploaie aproupe întreaga ţară. A plouat şi pe la noi şi ar fi fost mai bine, de ploaia ţinea vreme mai îndelungată.

— **A fugit de bunăvoie cu mirele.** Jandarmieria a pus mâna pe părechea amoretată, ce a fugit săptămâna trecută din Micălaea-nouă. Mireasa e Floriţa Bozgan, iar mirele se chiamă Petre Păcurar. La ascultare fata se apăra cu acea, că a fugit de bunăvoie cu mirele său, deoarece ce tatăl său altcum nu s'ar fi învoit să fie unul al altuia.

— **Atentat în Caraferia (Macedonia).** D. Toli Hagi Goga, notabil român, bun patriot şi preşedinte al comunităţii noastre din Caraferia, a fost rănit de câtră un grec din acel oraş, care a tras asupra lui un glonţ de revolver, rănidu-l în spate, aplicându-l în acelaşi timp şi o puternică lovitură de pumnal în abdomen. Totuşi d. Toli Hagi Goga este în afară de orî ce

CÎNTAREA DIMINEŢII.

I.

Zori albastre, zori curate
Aţi ucis a nopţii viaţă —
Mi-aţi inseninat privirea
Sânge mi-aţi turnat în faţă...

Jalea, care mă răpuse
Aţi schimbat o'n veselie —
— La fereastra-mi înflorită
Cântă'n soare-o ciocărlie

Să resfaţă'n zare riul,
Care curge lângă casă —
Pe văzduh parfumul vietii
Cu mirezme dulci se lasă.

E aproape dimineaţa...
Clocotind răsufliă vântul,
— Zori albastre, zori curate
Aţi trezit din somn pământul.

II.

În văzduhul plin de roşu
Se avântă doru-mi alb —
Câtră tine se avântă,
Tu, pe care atâţi te cântă
Ânger-ângerelul meu!

În curata dimineaţă
Soarele, când este d'alb —
Tu asemeni plângi de mine,
Precum plâng în zori de tine
Ânger-ângerelul meu?

Te resfeţi în zarea crudă
Strălucitei dimineţi,
Ori închizi pleoapa-ticudă,
Şi adormi de chin, de trudă
Inger ingerelul meu?

Ori visezi de mine, care
Am atâtea feţi!
Oh, iubito nu mă plânge
Focul veşnic nu se stinge
Inger ingerelul meu!

Ni să despărţise viaţa
Batem două căi! —
Tu eşti noaptea, dimineaţa
Eu sunt... ne gonim mereu
Inger ingerelul meu.

Dar veni-va ziua'n, care
Ne vom întâlni
Fără graiu şi lacrimare
Ne-om lega de-o sărutare
Inger ingerelul meu.

Emil Isac.

PRO DOMO.

— Cum s'a pus bază revistei „Luceafărul“.

(Fine).

Astăzi, când intrăm într-o nouă fază de existenţă, ne simţim datorii a ne aduce aminte de toţi aceia cari ne-au sprijinit, fie cu vorbe de încurajare, fie cu obolul, în realizarea gândurilor şi intenţiunilor noastre.

Mulţumim deci înainte de toate prea cinsti-

tului public cetitor pentru increderea ce-a avut-o în putinţa nizuinţelor noastre, dându-ne mijloacele materiale necesare pentru susţinerea revistei. Cu cât interesul publicului va fi mai intensiv cu atât va creşte şi dragostea noastră de muncă şi cu atât vom putea îndeplini mai uşor trebuinţele lui intelectuale şi artistice.

Aducem apoi mulţumirile noastre d-lui profesor universitar Nicolae Iorga, ale cărui cuvinte calde din revista „Sămănătorul“ au contribuit mult la întărirea noastră morală şi intelectuală.

Dacă am reuşit să creem „Luceafărul“ un nume în viaţa noastră culturală, pe lângă munca şi străduinţa noastră, avem s'o mulţumim d-sale, presei dela noi şi din regat, care a urmărit cu o deosebită atenţiune activitatea revistei noastre.

În sfirşit, nu putem uita nici de prietenii noştri intimi, cari, în vremuri de restrişte, n'au cruţat jertfa scumpă a osteneţii pentru triumful idealului nostru. Lor ale să le mulţumească publicul şi noi, mai mult decât ori căruia, căm putut ajunge, unde suntem. Tot a lor e şi meritul că acum, după trei ani, am reuşit să înfiinţăm institutul de arte grafice şi editura „Luceafărul“, care e un moment îmbucurător nu numai în viaţa revistei noastre ci şi în dezvoltarea noastră culturală, dedicându-se exclusiv literaturii şi artei.

Pentruca şi publicul să fie pe deplin în clar cu programul muncii noastre, îl vom schiţa în liniamente generale:

a) Vom eda operele scriitorilor grupaţi în jurul revistei „Luceafărul“, precum şi ale altora dacă ele vor prezenta vre-o valoare.

Prin aceasta voim să uşurăm pe deoparte tuturor scriitorilor de valoare dela noi putinţa

pericol, și a isbutit el însuși să desarmeze pe atentator și să-l ducă la poliție.

Indată ce consulatul român din Salonic a aflat despre aceasta, gerantul consulatului s'a dus la guvernatorul general al vilaietului, rugându-l să dea ordine Caimacanului din Carafria spre a aresta și da în judecată pe atentator.

Guvernatorul a răspuns, că a și fost înștiințat de Caimacan, că atentatorul, grec de origine, în vârstă de 19 ani, a fost arestat și va fi dat judecării.

— **Relintoarcere tirziă.** Guvernul francez de mult și-a exprimat dorința, ca osămintele soldaților francezi căzuți în războiul germano-francez și ale prinzilor de război să fie reaminti în Franța. Se zice, că împăratul Wilhelm nvoii acum la așa ceva.

— **Crimele bandelor grecești.** Bandele grecești continuă în Macedonia săngeroasele lor isprăvi. Iată câteva noul crime.

La 26 Iunie trecut, seara, o bandă greacă s'a dus în comuna Birme din Murchiva, districtul Perlepe, și a dat foc la 5 case, a ucis 10 persoane, dintre cari o femeie și a rănit pe 3 oameni.

Comuna Birme este locuită de Bulgari, partizani ai Patriarhului. Numai familiile asasinate erau pentru exarhit. Acel sat este locul natal al unui șef de bandă Bulgar, numit Traico, a cărui întreagă familie, compusă din tată, mamă și mai multe surori, a fost exterminată de Greci.

Prin această crimă patriarhiștii și-au asigurat pentru moment unanimitatea partizanilor la Birme, unde nu mai există exarhiști.

Consulii Austriei și Rusiei s'au dus la Birme, unde au constatat atrocitățile comise.

Un anume Wils, de origine engleză, funcționar la regia din Bitolia, ducându-se la vânătoare împreună cu mai mulți din amicii săi în împrejurimile mănăstirii Sf. Naum, a dispărut. Sentimentele grecofile, de cari era însuflețit, lasă să se bănuiască, că s'ar fi înrolat într-o bandă grecească.

O altă versiune este, că s'ar fi înțeles cu o bandă albaneză, ca să fie făcut prizonier, ca în urmă guvernului turc să plătească o despăgubire.

Hilmi-Pașa șeful jandarmeriei turcești, că Wils a fost făcut prizonier de o bandă bulgară.

— **Fată scăpată din gura morții.** Iarăși s'a întâmplat un caz de sinucidere în Arad. Precum până aci, și în cazul de față a voit să își ia adio dela viață o fată, carea a sărit în Murăș, dar a

trebuit să se îndestulească cu apă, că a băut nițică apă.

Ieri după amiază Iulia Kelemen, servitoarea la veterinarul orașenesc: Iuliu Egri, fiind Duminecă, a mers d'acasă. Fata de 19 ani avea însă gânduri rele, căci mergând la jiiplul din apropierea comunei Micălaca, a mers pe o plută și a sărit în Murăș. N'a rămas însă neobservată. Un polițai din apropiere, precum și un tinăr au sărit după ea și astfel au scăpat-o dela apă, să vadă înainte de vreme cealaltă lume. Ajungând la primărie, fata a fost ascultată de sublocotenentul polițienesc Antoniu Kováts. Cauza sinuciderii — zicea ea — a fost ceartă cu părinții.

— **Hymen.** Nicolae I. Mircea, Mărioara I. Popescu, căsătorii.

— **Bacșiș.** O fiică a Albionului a fost de curind la recepțiunea din palatul Khedivului Al bas pașu, care e în totdeauna foarte afabil cu străinii; Khedivul întreba pe nobila doamnă, cum îi place țara și oamenii și dacă a deprins deja ceva din limba egipteană.

Englezoaica răspunde cu orgoliu:

— Eu aud numai bacșiș

Și zicând aceasta, ea făcu gestul cerșetoriei, întinzând mâna către Khediv ca cerșetoriei.

Acesta primi gluma în același timp însă administra orgolioasei fiice a Albionului, o lecțiune, punând în mâna ladyei surprinse și înjosite, o monedă de aramă.

— **Un copil ipotecat.** — E vorba de un copil ipotecat în adevăratul înțeles al cuvântului.

Maria Mercien, una din cele mai frumoase fete din Vermont, avea doi adoratori: pe Milo Green și pe Jacques Lesneur.

Acesta din urmă un frumos, și voinic tânăr din provincia Quebec, reuși să cucerească inima fetei.

Căsătoria avu loc și din ea să nascu un copil, care primi numele de Allain.

Dar bărbatul Lesneur se puse pe băutura, se îmbolnăvi și mizeria își făcu apariția în căminul conjugal.

Atunci sosi Milo Green, care, pentru că se consolase de nefericirea lui amoroasă, devenise bogat.

Oferi un ajutor tinerei femei, care însă din mândrie îl refuză. Milo insistă și se aganjă să depue 2500 dolari dacă 'i s'ar da o ipotecă pe micul Allain. Târgul acesta straniu fu încheiat și Milo Green se adresă astfel către vechiul său rival:

„În fața lui Dumnezeu mă jur, că dacă tu nu vei munci, dacă nu vei deveni un om.

•) Vom executa cărți postale ilustrate, stampe, reproducând porturi românești, opere artistice, vederi, fotografiile scriitorilor și bărbaiilor nostri mai de samă etc. etc.

Toate aceste, însă, reclamă timp și sprijinul intensiv a publicului românesc, fără de care străduințele noastre nu pot avea un bun sfârșit.

Programul revistei „Luceafărul“, baza întregii noastre activități, nu se va schimba întru nimic nici în viitor. Ca și până acum — excepționând epoca când se găsea în fazele de vacilare ale începutului — va urma același principiu robust, că manifestarea unui popor, în artă și literatură, nu poate pleca decât din rădăcinile individualității lui proprie, reoglinând credincios notele alese și caracteristice ale ființei lui etnice. Acesta e principiul cel mai firesc și cel mai larg, care e îndreptățit a călăuzi — nu a reglementa — în artele frumoase, programul de activitate al unui neam, ca și al nostru. Mai cu samă aici la noi, unde se zărește numai zorile unei mișcări literare, e singurul îndreptățit. Urmând acest principiu, clădirea perfecționării și înaintării noastre va avea de bază fondul sufletesc moștenit dela înaintașii noștri, pe care nu ni-l putem falsifica cu teorii exotice din cultura apuseană. Imprumutul cumpătat și folositor, nu mai mutăria noastră și inconștientă, dela alți mai învâțați decât noi trebuie să se admită, dar numai ca un fel de povățuitor în alegerea mijloacelor prin cari ne putem întrupea mai ușor idealurile.

Aceasta e calea, pe care credem că e mai bine să mergem.

(Luceafărul). Octavian C. Tăsiuanu.

onest, voi pune în execuție acest contract, din ziua în care l'am subscris, până în cinci ani. Ceea ce fac e, ca să te readuc la muncă și cinste. Eu ași fi dorit, ca să mori, de ea vrea să trăiești. Te adoră deci, și adu-ți aminte, că dacă vei mai bea, îți vei pierde copilul“.

Acest contract avu efect. Lesneur nu mai bea și și-a reluat vechiul său lucru, iar familia are cu ce trăi.

— **Foc.** În Curtici iarăși a fost foc. O mână necunoscută a pus foc șurei lui Ioan Zaba, de unde apoi s'a aprins casa lui Nicolae Ciutan, precum și toate edificiile laterale, care au ars până la pământ.

— **Convocare.** Comitetul despărțământului „Hida-Huedin“ al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ prin aceasta convoacă adunarea cercuală pe 13 August st. n. 1905 în Lăpuu (Lapupatak) și invită cu toată onoarea pe toți membrii și pe toți aceia, cari se interesează de „Asociațiune“ și doresc a promova interesele ei, să participe la această adunare a despărțământului.

— **Necrolog.** Subscriși cu inimă frântă de durere anunță consăngenilor, amicilor și cunoșcuților, că mult iubitul soț, tată, unchiu, moș și socru, Nicodim Ardelean, proprietar virilist al comitatului Hunedoarei, după un morb greu și îndelungat, în etate de 64 ani și în al 33-lea an al fericitei sale căsătorii împărțit cu sănăta cuminecătura și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului estăzî la 5 August 1905 la 6 1/2 ore seara. Rămășițele pământești ale fericitului se vor depune spre odihnă eternă Lunî la 7 August d. a. la 4 ore în cimiteriul gr. or. din Deva. Fie-î țărâng ușoară și memoria binecuvântată! Deva, la 6 Aug. 1905 — Maria Ardelean, n. Popa ca soție, Tecla m. Luculețiu, Roza m. Orbonasiu, Nicodim, Agata, Elisabeta, Maria, Cornelia, fiica și fiice. Dionisiu Ardelean, Ana Orbonasiu, Ionel Orbonasiu, Silvi Orbonasiu nepoți și nepoate. Victoria Ardelean, n. Siuaga noră. Nichita Luculețiu. Iuliu Orbonasiu, ginerul.

— **x Exclusiv bere de Schwehat,** cuhnă de casă admirabilă: zi de zi muzică țigănească în locul de întâlnire al inteligenței Kovács și Novotny.

Cronică judiciară.

Ș. Schimbări la judecătoria din Arad. În sinul judecătoriei din Arad vor fi schimbări în zilele apropiate. Postul de prezident la tribunal, ce va deveni vacant prin retragerea în pensie a județului de tablă Carol Oltrubay, presidentul tribunalului, după informațiunile noastre din izvor sigur, va fi îndeplinit prin Ludovic Făbián. La postul de procuror mai multe șanse are subprocurorul, Ludovic Szakolczay. Pentru postul de subjude la judecătoria cercuală s'au prezentat 57 de concurenți. Subjude probabil va fi Coloman Beniczky sau Iosif Urav, notari la tribunal. La postul de executor judecătoral au concurs peste 80 de inși.

Invitări și petreceri.

Invitare la Petrecerea de vară și producțiunea teatrală declamatorică ce o va aranja Curatoratul bisericii române din Lăpuu (Lapupatak) în 13 August st. n. 1905 în comuna Lăpuu din incidentul, că tot acolo se va ținea și a VI-a adunare anuală a despărțământului „Hida—Huedin“ al „Asociațiunii pentru literatura rom. și cult. pop. rom.“

„Societatea pentru fond de teatru român“ își va ținea adunarea sa generală în Sibiu, în sala festivă a muzeului asociațiunii, în zilele de Lunî 8/21 și Marți în 9/22 August 1905, în șirul festivităților asociațiunii. Invitam la aceasta adunare generală pe toți membrii fondatori, ordinari și ajutători ai societății, precum și pe toți binevoitorii ei și sprijinitorii culturii românești. Brașov, din ședința comitetului Societății pentru fond de teatru român, ținută la 1 Iulie 1905. Iosif Vulcan m. p., președinte Dr. Iosif Blaga m. p., secretar.

I, Ziua primă: Lunî, în 8/21 August 1905.

1. Deschiderea adunării generale, la 10 ore a. m.
2. Alegerea a doi notari pentru ședințele adu-

de a se manifesta aici acasă și de ale asigura un ouarecare venit după munca lor, pe de altă parte vom să dăm cetitorilor opere scrise de oameni eșiți din stinul lor, cari le înțeleg păsurile și frământările sufletului.

b) Vom porni o bibliotecă teatrală, care va cuprinde piese originale, bucăți bune deja publicate și localizări. Această bibliotecă, scrisă într-o limbă românească corectă, va fi destinată dietanților noștri, pe cari vom să-l ferim pe viitor de trista desorientare de până acum în ce privește alegerea pieselor. Dacă ne va fi cu putință, vom intra în legături mai strinse cu societatea pentru fondul de teatru român, care în prezent, fiind lipsită de-o astfel de bibliotecă, ar putea ușor să ne întindă mâna de ajutor.

c) Vom publica o bibliotecă a scriitorilor străini, în care vor intra operele de valoare ale literaturilor străine, din cari publicul și scriitorii vor putea învăța ceva.

Scopul acestei bibliotecă, în primul rând, e înălțurarea traducerilor în limbi străine de pe mesele publicului nostru, care în timpul din urmă cetește, mai ales, foarte multe traduceri unguerești.

d) Vom scoate, în fiecare an, un Almanach literar-artistic, care, pe lângă materialul literar inedit, va cuprinde informațiuni exacte despre viața culturală a Românilor de pretutindeni, notițe despre mișcarea literară din străinătate, cronica artistică și științifică a anului, reproduceri după tablourile artiștilor noștri și lucruri de acțiune folositoare și de interes.

Anul acesta, fiind deja timpul înaintat, nu știm dacă vom reuși să servim publicul cu acest Almanach, care pretinde muncă multă și cheltuieli mari.

nării. 3. Raportul general al comitetului societății asupra lucrărilor sale de la adunarea generală din urmă. 4. Alegerea unei comisii de 5 membri, pentru cenzurarea raportului general al comitetului. 5. Raportul casierului despre starea casei și peste tot despre averea societății. 6. Alegerea unei comisii de 5 membri pentru cenzurarea raportului casierului. 7. Alegerea unei comisii de 5 membri, care în înțelesul §-ului 5 din statutele societății, vor înscrie membri fondatori, ordinari și ajutători pentru societate. 8. Citirea disertațiilor corespunzătoare scopului societății înștiințate președintelui înainte de adunare. 9. Închiderea ședinței.

II. Ziua a doua: Marți, în 9/22 August 1905.
1. Deschiderea ședinței. 2. Citirea procesului verbal al ședinței precedente și verificarea lui. 3. Raportul comisiei pentru câștigarea de membri noi. 4. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului casierului și a aerei societății. 5. Raportul comisiei însărcinate cu cenzurarea raportului general al comitetului. 6. Determinarea locului unde se va ține adunarea generală pentru a. 1906. 7. Alegerea unei comisii de 3 membri pentru verificarea procesului verbal din ședința a II-a. 8. Închiderea adunării.

Bibliografie.

A apărut:

„Războiul Ruso-japonez“ partea I de L. Bolcaș.

Cartea dlui Lucian Bolcaș e, cu adevărat, o povestire curgătoare a întâmplărilor războiului, după cum însuși o numește în prefață. Noi mai adăugăm, că această povestire e interesantă, limpede și ușoară de înțeles. De altfel de conținutul și de forma literară a cărții ne propunem, ca să ne ocupăm într-un alt număr. Și până atunci, suntem de credință, că această carte va fi binevenită și plăcută tuturor acelor, care au urmărit și până acum, pe cât s'au putut urmări din gazete, întâmplările războiului ruso-japonez, petrecut în zilele noastre, care este unul dintre cele mai mari și mai crunte din toate războaiele, care s'au purtat vre-o dată în lume. De această credință cu noi vor fi toți aceia, care își vor lua osteneala, ca să citească aci mai în jos scara cuprinsului, precum și consemnarea ilustrațiilor aflătoare în carte. Și încă și mai mult se vor încredința despre ce am spus, acei care nu se vor mulțumi nici cu atât, — ci o vor cumpăra și o vor citi.

Cuprinsul cărții este următorul:

1. Rușii și japonezii. — Țările lor. — Puterea lor armată; 2. Japonezii la Port-Arthur; 3. Ciocniri. — Transportul de trupe în Corea. — Transportul de trupe în Siberia; Stărușitul lui Macarow; 5. La Yalu; 6. Portul-Arthur impresurat de japonezi pe mare și pe uscat; 7. Buelucurile rușilor, istețimea japonezilor; 8. Lupta dela Wa-ihan-fu; 9. O învingere după alta; 10. În fața furtunilor dela Port-Arthur; 11. Fuga escadrei rusești; 12. Sora majorului Yamaoki; 13. Dealul înalt; 14. Batalia dela Liouyang; 15. Batalia dela Șaho; 16. Zilele din Noemvrie; 17. Căderea Portului-Arthur; Capitularia.

Recomandăm cartea „Războiul ruso-japonez“ de Lucian Bolcaș, care se poate căpăta cu prețul de 50 fileri pus 10 fileri port la Administrația „Poporul Român“ în Budapesta VII., Strada Amazon 6—8

ECONOMIE.

Arad, 7 Aug.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 6 August. —

Incheierea la 12 ore:

Grâu pe Octombrie 1905 (100 cigr.)	15'96—15'98
Secară pe Octombrie	13'94—13'96
Orz pe Octombrie	11'90—11'92
Cucuruz pe Iulie	16'40—16'42
Cucuruz nou 1906	13'40—13'42

Incheierea la 5 ore:

Grâu pe Octombrie 1905	16'06—16'08
Secară pe	13'06—13'08
Ovăs pe Octombrie	11'84—11'86
Cucuruz pe Iulie	16'48—16'50
Cucuruz nou 1906	12'58—12'60

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 kig.)
580—650 măt metrică grâu cor.	17.00—17.40
320—340 „ „ cucuruz	15.10—15.30
Semnare nominală secară:	14.68—14.70
„ „ orz:	14.60—14.80
„ „ ovăs:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
850—900 măt metrică grâu cor.	7.70—7.90
140—150 „ „ cucuruz	—
Semnare nominală secară:	7.80—8.00
„ „ orz:	6.80—6.00
„ „ ovăs:	6.30—6.40

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158.—
„ „ mic	160.—
„ brut mare	150.—
„ „ mic	158.—

Bursa de bucate din Timișoara

Grâu: 70—100 kig.	Cor. 14'90—14'92
80— „ „	—
Secară: 100 „	11'70—11'80
Orz: „	12.00—12'10
Ovăs mercantil 100 kig.	11'30—11'90
„ cernut „	—
Cucuruz vechiu „	16'40—16'50
„ nou „	—

Tirgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni grei părechea în greutate peste 400 chigr. — fil: bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 chigr. — fil: tineri grei în greutate peste 320 chigr. 140—142 fil; Calitate sîrbească: grei, părechea peste 260 kig. 143—144 fil: mijlocii părechea 240—260 chigr. greutate 141—142 fil. Ușor până la 240 kgr. 138—139 fil.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul C. A. Raport sosit prea târziu nu are rost să fie publicat.

Redactor responsabil: Sever Boou.
Editor-proprietar: George Nichia.

LOC DESCHIS.

Domnule binevoitor din Nr. 130 a prețutului nostru ziar „Tribuna“.

Mi-ai pus un termen de 30 zile, ca să-mi împlinesc promisiunea față de o damă, la caz contrar îmi vei descrie slăbiciunile mele.

Dle binevoitor dela început îți declar, că ești un rău binevoitor.

Te întreb Dle binevoitor la ce damă am făcut promisiune și nu o am împlinit-o?

Te întreb Dle binevoitor pe ce bază și de unde și cu ce cutezanță obraznică vei să-mi faci o astfel de provocare publică?

Te întreb Dle binevoitor de ce nu ți-ai pus cinstitul nume?! de sigur ești falsificator de nume; vei vedea ulterior și... și ușile... sunt deschise.

Acum vin, Domnule binevoitor (frate alui „Cain“) și Te provoc (de cumva pesezi niței pudor) ca în timp de 8 zile dela publicarea acestor rânduri să-mi răspunzi și să-mi argumentezi cu date pozitive la întrebările puse; că altcum Te declar înaintea onor. public cetitor de un om impertinent, un om miserabil și fără caracter până la gradul superlativ. Durere, fiindcă știu, că nu-mi vei putea răspunde, și de ce? eu îți răspund, fiindcă un falsificator de nume nu-și va deschide el lui-și ușile temniței cu campania sa.

Dar să nu crezi Dle binevoitor că onor. public din jur nu te cunoaște, în parte te cunoaște, însă cred, că va eși la lumină.

Ții destul...

Albac, la 3 August 1905.

Nicolan Nicola,
preot-capelan gr.-or.

*) Pentru cele cuprinse la locul acest nu ia răspundere Redacția.

Telefon 96.

Motori „PUCH“

2 1/2 — 3 HP.

PUCH: Naumann — Germania și Premier Helical biciclete

Mașini de cusut:

Pfaff, Naumann, Kayser, Singer, cu prețuri convenabile, cu garanție și condiții favorabile de plată se pot căpăta la

Hammer Vilmos,

fabricant de lucrări tehnice-electrice

— Arad, Szabadság tér 7. —

Mare atelier special de reparație

DOCTORUL ALEX. M. POP

specialist în medicina internă;

consultă zilnic dela 8—12 a.m.

și dela 3—6 p. m. — în

BAILE HERCULANE

(HERCULESFÜRDŐ)

Vinzare de VIN în mare și mic, producțiunea proprie * din

podgoria Șiriei.

Vin nou alb, litra	52 fileri.
Schiller (roșu)	56 „
Vin vechiu alb	64 „
Rizling alb	80 „
Vin roșu vechiu	1.— cor.
Rachiu de drojii, fabricat propriu, rafinat și rachiu de prune	1.60 cor.
de bucate	2.40 „
Pelin sîrbesc veritabil	1.20 „

Se capătă la **Quirini Sándor** Arad, Anlich Cajos-u. 7 e.

La administrația „Tribunei“ să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma“ de Russu Șirlean Cor. 2 — plus 10 fil. porto	
„Povestiri și schițe“ de S. Secula	1.— „ 5 „
„Nuvele“ de Emil Zola	Cor. 0'40 „ 5 „
„Școlarul declamator“	„ 0'50 „ 5 „
„Vatra părăsită“ I. Slavici	„ 1.50 „ 10 „
„Stropi de roșu“	„ 1.— „ 10 „
„Aur“ Const Hodoș	„ 1.50 „ 10 „
„Telegrama“ farză în 3 acte	„ 0.80 „ 3 „
„Carmen Sylva“ de Vojeu	„ 1.— „ 5 „
„Amicul Poporului“ T. Vuiculescu	„ 1.— „ 10 „

Rog pe ori-cine să bine-voiască a se convinge ce bine și ce ieftin își poate procura de la mine ori-ce orologiu și giuvaericele din argint și aur curat de 14 carate.

— ARAD, Piața Libertății — lângă edificiul teatrului vechiu.

Igaz Sándor

ciasornicar și giuvaerșiu

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ.

1904 17 Iulie	ACTIV
95445947	67258447 Reserva metalică Aur 56162295
4062561	28187500 " " trate Aur 22653500
39409844	Argint și diverse monete
8429292	Portofoliu Român și Străin
	*) Impr. contra ef. publice 6227000
	" " " " in cont curent 17949230
	Fonduri publice
	Efectele fondului de rezervă
	" " " " amortisarea imob. și material
	Imobili
	Mobilier și Mașini de imprimare
	Cheltuieli de Administrație
	Depozite libere
	Compturi curente
	Compturi de valori
80446639	
13591072	
16961831	
292013638	
12000000	Capital 12000000
18523634	Fondul de rezervă 19878642
2832428	Fondul amortisării imobilelor și material 3016596
176647360	Bilete de Bancă în circulație 179975520
1461065	Profituri și pierderi 1560783
102512	Dobânzi și beneficii diverse 72116
80446639	Depozite de retras 84824930
	Compturi curente 20755416
292013638	

1905 9 Iulie	15 Iulie
74235593	77815795
3835536	3646224
41827305	39554624
24011767	24176230
11999666	11999666
15153610	15153610
2930477	2930477
5699183	5699183
575961	576116
25707	182805
84824930	84991155
56964268	56287674
322084003	323012559
12000000	12000000
19878642	19878642
3016596	3016596
179975520	183312690
1560783	1560783
72116	126372
84824930	84991155
20755416	18126321
322084003	323012559

Scomptul (%)
*) Dobânda 8%

Compactor român în Arad.

Subscrisul îmi iau voe a aduce la cunoștința onor. public român, că reîntors din străinătate m'am stabilit în Arad str. Weitzer János Nr. 7, unde mi-am deschis un

Atelier de compactorie moderna,

arangiat cu mașinele cele mai nouă și mai perfecționate, sunt în plăcuta poziție a efectui ori ce lucrări atingătoare de această branșă dela cele mai simple până la cele mai fine legături de lux. Asemenea pentru legături protocale p. cancelarie, cărți bisericești, cărți de rugăciuni, pentru preoți onorații domni preoți, în tomuri singurate ori în partii de ori-ce mărime pe lângă asigurarea unui serviciu solid, prompt și iestiu.

În speranța, că onor. public român îmi va oferi binevoitorul concurs, rămân

Cu distincă și simă

Iustin Ardelean,
compactor.

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de **SACI** și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în orice mărime. Serviciu prompt și conștient. Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA cu vagonul pentru cină și sămănat.

Löwy Zsigmond

— Temesvár gyárváros, Fő-utca 33. sz. —

Atelier fotografic aranjat din nou

prețuri reduse și fotografii bune.

Pentru fotografierea copiilor, atelierul meu e admirabil aranjat; fotografiez gratis familii și tablouri-grupe.

După fotografiile cât de vechi precum și nouă, pregătesc artistic

tablouri în platină cu preț ieftin.

Binevoitorul sprijin al p. t. publicului îl cere

Sziklay Péter, Szabadság-tér 16. (Palatul Domány).
fotograf.

Împrumuturi ipotecare favorabile
o o o o *camătă ieftină* o o o o
și rate de amortisație favorabile
la cele mai de frunte institute de
credit, socotind minimum cheltuiala.
o o o o o *procură iute* o o o o o

HAVAS SANDOR

Arad, Eötvös-u. 3. sz.

Biuro pentru mijlociri de împrumuturi ipotecare și comisionuri
o o o o o *de mărfuri.* o o o o o

Destușiri asupra ori-cărui fel de împrumut, se dau cu plăcere.

Bozsó József

Croitorul regimentului ces. și reg. de husari 12. din ARAD.
Din 1-a Maiu în casa Fraților Solymosy, Salacz-utca.

■ Croitorie întemeiată în 1880. ■

Liferant de uniforme al mai multor regimente. Croitorul cavaleriei ces.-reg. de gardă.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în
Arad, — strada lemnului (Fa-utoca) — No. 1.
o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunind de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o **Austrungaria, Germania și America** o o
mă aflu în plăcută poziție a produce și servi pe onorabil public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase o—o—o

In special fabrică diverse mașini de sămănat, secerat, stărmătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Seitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țigărită mică și mare, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscută în branșele mașinăriiilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialului cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparaturi de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o

Cel mai mare magazin de haine
gata pentru dame și copii.
ARAD, Szabadság-tér 3 szám.

Din cauza sezonului înaintat
mare a sortiment de

bluse din delen frances buc. dela fl. 2.50
din zefir englez fl. 1.50
bluse de pânze brodate „ „ fl. 3.—
cele mai fine bluse de matase „ fl. 6.50

*Fuste elegante, capoturi
de creton, batist și delen
în cel mai modern fazon,
— cu prețuri reduse. —*

Cu stimă

WINTERNITZ JENŐ.

ARAD, Szabadság-tér 3 szám

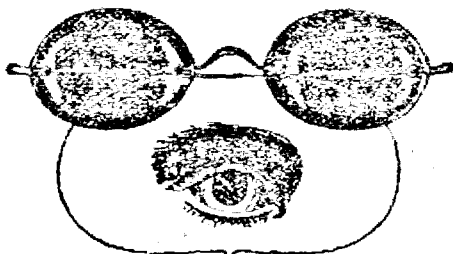
Expediții de poștă în toate direcțiunile

Foarte importanți pentru toți, cari poartă ochelari!

Dieaphragma și ochelari noi — perpha ai lui
RODENSTOCK fără reflex din fabrica de articole optice
a lui G. Rodenstock din München

Fără rame!

Sticla de
cristal, o-
mogenă
foarte stră-
vezie.

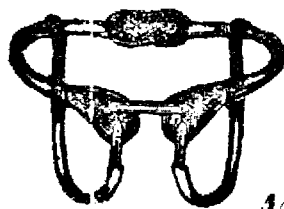

Fără rame!

Lipsiți cu
totul de im-
prăștiarea
deasă ne-
plăcută ara-
mei sticlei.

Cei mai buni și perfecți pentru vederea curată și pă-
trunzătoare și pentru crușarea forței vizuale.

Singurul reprezentant **Samuil Dick** orologier și fabricant de
557 în Arad și jur articole optice. Colțul
Străzii Ioan Weitzer.

Prăvănie pentru mănuși și
suspensorii a lui

Hubatschek T.

Arad, Szabadság-tér 20.

In casa Bancii populare și de industrie Aradane.)

Recomandă on. public mănușile pentru femei și
bărbați fabricate în atelierul propriu, în toată culoarea
și în tot fazonul, pe lângă prețurile cele mai culante;
mai departe se capătă tot felul de mijloace de pansare
din materia cea mai bună, fabricate conform indicațiu-
nilor medicale. Mai departe recomand asortimentul de
cravate, pe cari le vând pentru prețuri extraordinar de
echitabile. Rugând spriginul binevoitor al public rămân
80 cu respect: **Hubatschek T.**

Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“

Recomandă specialitățile felurite
din magazin și admirabilele sale
bandage și diferite preparati, ca:

Cremă de lacrimioare: preparat superb, delatură pistru, sgrăbunțe, spuse, sbircituri și necurătenii de pe față. Flacon 1 cor.

Spăpun de cremă de lacrimioare: articol colonial care combinat cu crema, rumenește și susține frumusețea feței. Buc. 70 fil.

Pudră de lacrimioare: pregătită din materii cu totul nestricăcioase — care împrumută feții o culoare foarte plăcută fără
ca să se poată vedea. O cutie, 1 cor. 20 fileri.

Praful de dinți a lui Dr. Kabdebó: ajutură frumusețea dinților foarte și în urma compoziției bune nu atacă smalțul
dinților. O cutie 1 cor. 60 fileri.

Fluid stomatic Salicyl: folosește mult la întărirea gingiilor, alungă mirosul neplăcut al gurei și împiedică stricarea din-
țurilor.

Alifie „Coroană“ pentru față, 70 fil., 1.40, 1.68 fil. Spăpun „Coroană“, buc. 80 fil. Spirit pentru păr, sticla 2 cor. Alifie contra ochi-
rilor de găină, sticla 70 fil. Apa de gură și praful de dinți „Papp“ 1.60 fil și 1.20 fil. Regeneratorul părului, sticla 1 cor.

Preparatele se capătă tot-
deauna proaspete — la **Spiteria lui Vojtek Kálmán „a Magyar Koronához“** colțul dela András-
sy-tér și Petőfi-u. **Arad**